

СИЛАБУС
ПСИХОЛОГІЯ КРИЗОВИХ ПЕРІОДІВ ОСОБИСТОСТІ
(для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр»).

ПСИХОЛОГІЯ КРИЗОВИХ ПЕРІОДІВ ОСОБИСТОСТІ ВИВЧАЄ:

- методологію специфіки виникнення і протікання кризових тенденцій
- механізми кризових станів особистості
- алгоритм дослідження на предмет виявлення переживання кризи

Короткий опис змісту дисципліни

Методика вивчення дисципліни ґрунтується на єдності проблемних лекцій, практичних і семінарських занять, що передбачають розв'язання типових ситуаційних завдань, самостійної роботи студентів, групових та індивідуальних консультацій.

Важливою складовою дисципліни є вивчення закономірностей та особливостей кризових періодів особистості, їх класифікація за різними ознаками; вікових особливостей переживання криз; фаз переживання кризи, конструктивного та деструктивного виходу з неї;

У заключній частині дисципліни наголошується на самостійній побудові програм тренінгових занять з урахуванням особливостей кризових періодів людини.

Детальна інформація щодо змісту тем дисципліни подана у Робочій програмі дисципліни, яка є доступною на KNUTEOnedrive чи на кафедрі психології (Н-407).

Дисципліна спрямована на здобуття таких компетентностей

Інтегральна компетентність: здатність аналізувати причини і ознаки кризових періодів у особистості, що передбачає психологічну допомогу особистості в кризовому періоді життя, спрямовану на конструктивне її вирішення.

Загальні компетентності (ЗК):	
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 7	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 8	Навички міжособистісної взаємодії.
Фахові компетентності, спеціальні (СК)	
СК 1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
СК 3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків
СК7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
СК 8	Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
СК12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати навчання	

ПР3	Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань..
ПР 4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПР 8	Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців
ПР 10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
ПР 13	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
ПР 14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

Пререквізити: вважаю за непотрібну інформацію, адже в КНТЕУ певні вибіркові дисципліни передбачаються у певних семестрах у навчальних планах, тому для студентів ця інформація другорядна.

Обсяг:

• для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» – 6 кредитів/180 годин: лекцій - (38 годин), семінарських та практичних (38 годин), (104 години самостійної роботи).

Мова викладання: українська (частина літератури англійською мовою).

Критерії оцінювання:

Згідно з наказом від 16.09.2019 р. Про введення в дію постанови Вченої ради КНТЕУ «Про затвердження Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів (нова редакція)» та діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий.

Поточний контроль знань включає:

- оцінку за виконання семінарських та практичних робіт змістовного модулю.

Підсумковий контроль знань включає:

• зведення результатів роботи студентів за змістовним модулем поточного контролю та отримання (неотримання) допуску до екзамену. До екзамену кожний студент має підготувати робочі матеріали (конспекти лекцій, психологічний словник; план курсової роботи; матеріали опрацьованих тестових методик) та підготуватися до екзамену, що проводиться у письмовій формі.

Якщо протягом семестру студент отримав менш ніж 60 балів, він повинен до останнього підсумкового заняття самостійно вивчити передбачені програмою дисципліни теми, письмово відповісти на питання для самоконтролю за рекомендованою викладачем (під час індивідуально-консультативної роботи) навчально-методичною літературою та скласти екзамен.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Психологія кризових періодів особистості» вираховується за 100-бальною шкалою КНТЕУ як середнє арифметичне модульного контролю та екзамену.

Форми поточного контролю: письмова перевірка звіту самостійної роботи (12×5 =60 балів), складання тренінгової програми (20 балів), контрольна робота (20 балів).

Форми підсумкового контролю: письмовий іспит – 100 балів (в т.ч. теоретичне питання – 30 балів, ситуаційне завдання (20×2 = 40 балів), тестування – 30 балів).

Навчально-методичне забезпечення: матеріали для підготовки до лекцій, лекційні матеріали та презентації, завдання до лабораторних занять, додаткова рекомендована література знаходиться на KNUTE Onedrive (доступ для студентів відкривається на початку першої лекції).

Підготовка до лекцій та ознайомлення з додатковою літературою спрямовані на краще сприйняття лекційного матеріалу, повноцінне опанування дисципліни.

Рекомендована література (основні джерела):

1. Байер О.О. Життєві кризи особистості: навчальний посібник/ О.О. Байер. – Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2013. – 244 с.
2. Василюк Ф. Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). — Минск: Эксма, 2015. — 200 с.
3. *Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: Навчальний посібник. – К.: Ніка - Центр, 2014. – 580 с.*
4. *Практична психологія. навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Корольчук М.С., Корольчук В.М., Ржевський Г.М., Миронець С.М., Осьодло В.І., Зазимко О.В. – К. : Київ.нац.торг.ун-т, 2015. – 739*

Рекомендована література (додаткові джерела):

1. *Вербицька Л.Ф. Родинне виховання та кризові стани в ранній юності / Л.Ф. Вербицька // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету: Збірник наукових праць. - К.: 2012. - № 4 (84). - С. 104-112 (фахове видання)*
2. *Савчин М. В./ Духовний потенціал людини / Мирослав Савчин. –Івано-Франківськ: Вид-во "Плай" Прикарпатського ун-ту2015. – 203 с.*
3. *М. Heidegger: Phänomenologie und transzendente Wertphilosophie. In: Zur Bestimmung der Philosophie (GA Bd. 56/57). Hrsg. v. V. Heimbüchel Frankfurt a.M. 1987. — 250 p.*

Перед початком вивчення дисципліни рекомендується ознайомитися з наступними веб-сайтами:

1. Етичний кодекс Української Спілки психотерапевтів / [Електронний ресурс] : <http://www.usp.lviv.ua>.
2. Етичні положення Європейської Асоціації психотерапевтів / [Електронний ресурс]: <http://www.psyter.org>.
3. Студентська електронна бібліотека "Читалка" [Електронний ресурс]: <http://chitalka.info/psy.html>.
- 4 5. URL (режим доступу):. http://upsihologa.com.ua/tytarenko_crisis2.html3 Кризовий стан. Норма та відхилення. // Титаренко
5. Електронна бібліотека [Електронний ресурс]: <http://www.info-library.com.ua/books-book-78.html>.

**** джерела які містяться в бібліотеці**

Викладач:

Вербицька Людмила Федорівна

кандидат психологічних наук, доцент

доцент кафедри психології

E-mail: jussmin@gmail.com

Адреса: Київ, вул. Чигоріна, 57, ауд. Н-409

**Структура дисципліни та розподіл годин за темами
(тематичний план)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин					Форма контролю
		Усього годин/кредитів	У тому числі				
			Лекції	Семінарські заняття	практичні заняття	Самост. робота	
1.	Тема 1. Психологія кризових періодів особистості як наукова дисципліна	12	2	2		8	О, ПТВ
2	Тема 2. Нормативні кризи дитячого віку	16	4	2	2	8	О, ППЗСР
3.	Тема 3. Підліткова (пубертатна) криза	16	4	2	2	8	ПСВ;ПТВ
4.	Тема 4. Кризи ранньої та пізньої юності	16	4	2	2	8	
5.	Тема 5. Кризи «Середини життя» та «Зрілості»	14	4		2	8	О, ПСВ, РГ
6.	Тема 6. Кризи похилого віку	14	4	2		8	ППЗСР
7.	Тема 7. Особливості переживання кризовості людей літнього віку	14	4		2	8	РГ, О, ППЗСР
8	Тема 8. Кризи особистісного розвитку	14	2	2	2	8	ТЗ, О
9.	Тема 9. Кризи професійного становлення особистості	16	4	2	2	8	ТЗ, О, ППЗСР
10	Тема 10. Алгоритм дій на предмет виявлення переживання криз особистості	12	2		2	8	О, ППЗСР
11	Тема 11. Психологічне консультування особистості в онтогенезі життєвих криз	12	2		2	8	ПТВ, ППЗСР
12.	Тема 12. Програма тренінгових занять особистісного зростання «Стань собі другом» в умовах кризових ситуацій	20	2	2	4	16	О, ПТВ,РГ
	Підсумковий контроль						Екзамен
	Разом	180/6	38	16	22	104	

Скорочення:

опитування – О; РГ-рольова гра; творче завдання – ТЗ; ППЗСР – письмова перевірка звіту самостійної роботи; ПСВ – перевірка ситуаційної вправи; ПТВ- перевірка тренінгових вправ.